

Cursus Gemeente zijn

Zout & Licht Hilversum

Oscar Griffioen

Mei 2020

Les 6 Vier basis systemen van een cultuur [CG-6]

Basis Teksten:

- Mat.5:13-14 "...jullie zijn het zout der aarde en het licht der wereld..."
- Mt.13:37-38 – "...de akker is de wereld..."

Onderdeel B – Karakteristieken: Liefde, Aanvaarding en Vergeving; Gemeente en (haar) Cultuur

Les 4 – Liefde, Aanvaarding en Vergeving

Les 5 – De gemeente binnen de cultuur

Les 6 – Vier basis systemen van een cultuur

Les 7 – De reden voor culturele relevantie

Vier basis systemen van een cultuur

Het is moeilijk om een definitie te geven van wat cultuur is – en het begrijpen van cultuur is nog veel moeilijker!

Maar indien we effectief het evangelie willen brengen naar de mensen om ons heen en naar andere culturen dienen we hier wel enig begrip van te hebben.

Er zijn binnen elke cultuur 4 basis systemen.

Deze zijn binnen culturen zoals Nederlandse cultuur, Chinese cultuur, Russische cultuur, maar ook binnen kleinere groepen ("ethnos" volgens Matt.28:19), zoals kinderen, tieners, drugsverslaafden, gepensioneerden, Marokkanen in een Nederlandse stadswijk, zakenlui, het leger, etc.

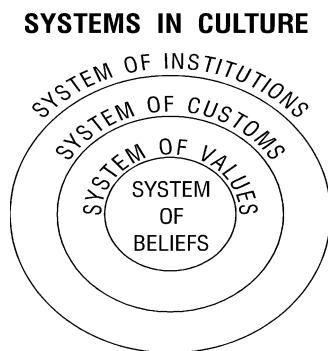
- Deze vier systemen vloeien uit elkaar voort, aangezien de een op de ander is gebouwd

- Als we ze onderkennen en zien dan helpt ons dat om onszelf en “onze” cultuur om ons heen beter te begrijpen
- En/of we begrijpen de “vreemde” cultuur beter waar we als “zendeling” dienen – als hemelburgers en kinderen van God en Zijn Koninkrijk (welke niet van deze aarde, wereld, is).

We zullen de volgende vier systemen van (of binnen de) Cultuur bekijken:

Zij worden opgebouwd van binnen naar buiten:

1. het systeem van overtuigingen
2. het systeem van waarden
3. het systeem van gedrag en gewoonten
4. het systeem van organisatie en instituties

1. Het systeem van overtuigingen (“beliefs”)

De diepste kern van elke cultuur is het systeem van wat het gelooft

- God
 - Geloven zij dat God bestaat, en zo ja, in welke vorm?
 - Geloven ze dat God goed is en hen helpt of geloven ze in een boze God die er op uit is hen kwaad te doen?
 - Geloven ze dat er maar één God is die bestaat of zijn er vele goden?
 - Is God een persoonlijk God of een kosmische kracht die bestaat in hun manier van denken?

- Realiteit zoals het door de mensen begrepen wordt
 - Wat geloven zij dat de basis is van de realiteit?
 - Waar wordt de realiteit gevonden?
 - In de geestelijke of de natuurlijke wereld?
- De uiteindelijke betekenis van het leven
 - Wat is het doel van de mens?
 - NB. Wat mensen zien als het doel van hun bestaan en streven is de kern van elke cultuur
 - Dit is te zien in uitdrukkingen van cultuur zoals taal, kunst en literatuur

2. Het systeem van waarden (“values”)

Meteen op het systeem van overtuigingen (geloof) wordt het systeem van waarden geplaatst.

De manier hoe jij denkt over God, de realiteit en de betekenis van het leven bepaalt de dingen die je van waarde acht:

- “Wat is goed?”
 - De antwoorden bepalen de waarden en normen van de cultuur

Bijvoorbeeld:

 - Indien een groep van mensen (een “cultuur”) gelooft dat er geen God is en dat de realiteit alleen het “hier en nu” is, dan zullen zij een grote waarde toekennen aan materiele bezittingen.
 - Het tegenovergestelde: Indien een groep mensen overtuigt is van het bestaan van een Hoger Wezen dan zal materiele welvaart voor hen ondergeschikt zijn aan het kennen en dienen van die god (religie, godsdienst)
- “Wat is waar?”
 - Wat waar is, is gefundeerd in iemands geloof.

Bijvoorbeeld:

 - Indien een cultuur waarde hecht aan *tijd* zal te zien zijn in de maatschappij. Indien iemand anders op bezoek komt of een ontmoeting heeft met iemand die komt uit een cultuur waar *relatie* wordt gezien als het hoogste goed, zal het lijken alsof de mensen uit de maatschappij waar *tijd* de voorkeur heeft onpersoonlijk zijn en zonder zorg voor anderen. Die indruk mag waar of onwaar zijn, maar de indruk wordt wel gewekt dat “als je om mensen geeft, dan

ben niet zo haastig”. Maar het kan juist zijn dat mensen “haastig” zijn omdat ze de *tijd* van degene die ze ontmoeten respecteren en dus snel doen wat ze moeten doen om weer weg te zijn terwille van het respect voor de agenda van die ander!

3. Het systeem van gedrag en gewoonten (“customs”)

Elke cultuur ontwikkelt zijn eigen systeem van gewoonten die reflecteren hun geloof en hun normen en waarden.

Deze gewoonten kunnen

- a) uiterlijk zichtbaar zijn, zoals bijv. kleding
- b) maar zij kunnen ook het innerlijke laten zien zoals bijv. in kunst en literatuur.

Het gaat bij gewoonten om

- “Wat is geaccepteerd?”
 - Bijvoorbeeld aangaande gedrag
 - Welk gedrag is geaccepteerd in een bepaalde cultuur?
 - Incl. kleding (op werk, school, vrije tijd, zomer)
 - *Voorbeeld:* In bepaalde culturen wordt een bepaalde mate van oneerlijkheid geaccepteerd. Bijv. Rusland: alleen wat op papier staat (incl. notariële stempel) is bindend, wat iemand beloofd (mondelijk) niet.
 - Elke cultuur bepaald zijn eigen grenzen van wat acceptabel is en wat niet
 - *Voorbeeld:* Franse christen kan en mag wijn drinken; in Rusland is dat zonde. In Rusland mogen mannen samen naakt in de “banja” (sauna), voor een Fransman is dat zonde. In Amerika zal een pastor niet met een vrouwelijke vertaler samen reizen (behalve als ze zijn getrouwde vrouw is).
- Normen voor relaties
 - Hoe gaan mannen en vrouwen met elkaar om?
 - Welke status heeft de familie en het gezin?
 - Worden vrouwen als gelijkwaardig gezien op de werkvloer?
 - Hoe wordt er gekeken naar oudere en kinderen?

- Wat is de geaccepteerde manier om iemand te vinden om mee te trouwen?
- *Voorbeeld:* In sommige landen kan je twee of meer vrouwen hebben; en kan het zijn dat vanzelfsprekend de oudste zoon het hoofd van de familie wordt en de erfenis ontvangt wanneer de vader sterft.

4. Het systeem van organisaties en instituties (“institutions”)

Het vierde en laatste component van een cultuur is haar systeem van organisatie en instituties.

Het zijn de formele uitdrukkingen van geloof, waarden en gewoonten van de cultuur.

- Zij omvatten instituties als kerk, scholen, politie-organisatie, rechtssysteem, departement van de overheid op lokaal, provinciaal en landelijk niveau.
- Het niveau waar wetten worden gemaakt.
- De wetten laten dus iets zien van hoe een volk gelooft, denkt en wat haar normen en waarden zijn.
- Incl. de manier van politiek. “Democratisch” heeft vaak een andere definitie of nuancering in bijv. Nederland, de VS, China en een Afrikaans land...

<<Oscar Griffioen

05.2020